

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 05.11.2002, sp. zn. 8 Cmo 254/2002

Číslo:

Právní věta:

Soud:

Datum rozhodnutí: 01.01.1970

Spisová značka:

Číslo rozhodnutí:

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí:

Hesla: Koupě zboží mezinárodní

Předpisy: 513/1991 Sb. § 409 97/1963 Sb. § 10

Druh:

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 63

Pro vztah účastníků smlouvy o koupi zboží, kteří mají místo podnikání v různých státech, jež jsou smluvními stranami Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, se před právem těchto států použijí ustanovení této Úmluvy, ledaže účastníci její použití dohodou vyloučili.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 11. 2002, sp. zn. [8 Cmo 254/2002](#))

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2002 byla zamítnuta žaloba, jíž se žalobce na žalovaném domáhal zaplacení 20 509,94 Kč a 15% úroku z prodlení z vymáhané částky od 13. 5. 1995 do zaplacení. Současně bylo rozhodnuto o nákladech řízení, a to tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

V odůvodnění výroku ve věci samé soud nejprve konstatoval, že žalobce uplatněný nárok opřel o žalobní tvrzení, že je právním nástupcem Ch. S., s. p., že na základě objednávky žalovaného ze dne 14. 4. 1995 žalovanému právní předchůdce žalobce dodal zboží označené jako kot. TATRAF, včetně obalů a palet, a následně žalovanému vyfakturoval fakturou ze dne 28. 4. 1995 cenu dodaných výrobků, obalů a palet v přepočtu na ECU, podle platební smlouvy mezi ČR a SR ze dne 4. 2. 1993, a tuto cenu pak přepočtl na českou měnu podle devizového kurzu ke dni splatnosti faktury, tj. ke dni 12. 5. 1995. Takto přepočtená cena činí částku vymáhanou. Úroků z prodlení z vymáhané částky se pak žalobce domáhal ode dne následujícího po dni splatnosti faktury.

Po provedeném dokazování pak soud zhodnotil skutečnosti v něm zjištěné a přijal závěr, že žaloba není důvodná. Listinu předloženou k důkazu o existenci kupní smlouvy posoudil tak, že nejde o dostatečně věrohodný důkaz o existenci smluvního vztahu mezi právním předchůdcem žalobce a žalovaným o dodávce zboží podle obchodního zákoníku. Nedostatečnou věrohodnost této listiny

spatřil zejména v tom, že šlo o fotokopii faxové listiny, která byla téměř nečitelná a žalovaný zastoupený opatrovníkem popřel její pravost. Soud jednak uvedl, že nečitelná je zmíněná listina, zejména pokud jde o předmět dodávky, a současně konstatoval, že v ní není vymezen předmět kupní smlouvy (tj. podle obratu použitého soudem předmět dodávky) ani jeho cena. Dále uvedl, že jde o neúplnou fotokopii faxové listiny, neboť začíná článkem 7 a končí článkem 20. Soud dále hodnotil, zda bylo prokázáno dodání zboží, které mělo být předmětem smlouvy. Dokazování uvedené skutečnosti, jak z rozsudku vyplývá, bylo provedeno originálem přepravního listu. Soud z něj zjistil, že „neobsahuje specifikaci zboží uvedeného v žalobě a název a adresu“ (zřejmě v něm označeného příjemce zboží), „je odlišná od označení žalovaného v tomto řízení, jak pokud jde o obchodní jméno, tak pokud jde o sídlo žalovaného.“ Závěr z něj soud neučinil. Z rozsudku dále vyplývá, že bylo provedeno dokazování kopií dodacího listu. Bylo z ní zjištěno, že není potvrzen žalovaným jako příjemcem, a soud uzavřel, že nejde o dostatečný důkaz o existenci „smluvního vztahu z kupní smlouvy“. Výrok ve věci samé pak postavil na závěru, že „žalobce neprokázal právní důvod plnění požadovaného žalobou.“

Výrok o nákladech řízení opřel soud o ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. a skutečnost, že žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Rozsudek odvoláním napadl žalobce. Má rozsudek za nesprávný, poněvadž podle jeho názoru soud na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Má za to, že z obsahu smlouvy vyplývá (tedy mělo být zjištěno), že se žalobce zavázal dodat žalovanému folii pod označením KOT TATRAF ON/E HTL o váze 300 kg – jak žalovaný specifikoval v objednávce. Uvedl, co je údajně obsahem ujednání účastníků obsaženého na první straně smlouvy pod označením „Specifikace zakázky“. Dále má za to, že z dodacího listu mělo být správně zjištěno, že žalobce žalovanému dodal zboží posléze fakturované fakturou splatnou 12. 5. 1995 ve smyslu kupní smlouvy – dohody o dodacích a platebních podmínkách. Dodáno a fakturováno bylo v souladu s čl. 6 kupní smlouvy (Všeobecné podmínky prodeje). Soud měl zjistit z fotokopie kupní smlouvy, že „podepsaná smlouva byla žalobci odeslána faxem ten samý den, jak byla podepsána žalovaným, tedy 26. 4. 1999 ve 13,25 hod.“. V souvislosti s odkazem odvolatele na Všeobecné podmínky prodeje odvolatel „pro úplnost“ připojil k odvolání fotokopii listiny tak nazvané a uvedl, že jde o „celý výtisk druhé strany kupní smlouvy, používané žalobcem pro tento druh obchodů“. Vyjádřil názor, že jde o důkazy dostatečné, jejich věrohodnost není snížena tím, že nejde o originály, zejména když nemá originály mnohdy k dispozici.

Nesprávné právní posouzení věci spočívá podle odvolatele v tom, že na základě dokazování nákladním (přepravním) listem nevyslovil, že byla uzavřena přepravní smlouva a že zásilka byla dopravcem převzata, přičemž k dodání došlo ve smyslu § 412 odst. 1 obch. zák., a to předáním k přepravě pro kupujícího, tak jak je označen konečný příjemce v kupní smlouvě i ve faktuře. Odvolatel navrhl rozsudek zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Vrchní soud v Praze rozsudek přezkoumal dle ustanovení § 211 a násl. o. s. ř. a dospěl k závěru, že jsou dány podmínky pro postup dle § 221 odst. 1 a odst. 2 písm. a) o. s. ř. Rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Odvolací soud konstatuje, že řízení v dané věci bylo zahájeno 12. 6. 1998 mezi účastníky, z nichž jeden je zahraničním subjektem. Existenci vymáhaného nároku žalobce opřel mimo jiné o tvrzení, že mezi účastníky byla uzavřena kupní smlouva (resp. mezi právním předchůdcem žalobce a žalovaným), na jejímž základě došlo k plnění a v důsledku toho právnímu předchůdci žalobce vzniklo právo na zaplacení kupní ceny a právo na úroky z prodlení v důsledku prodlení s placením kupní ceny ve lhůtě splatnosti faktury. Toto právo, v důsledku právního nástupnictví, má svědčit žalobci. Jedná se o spor s mezinárodním prvkem a při aplikaci hmotného práva je třeba vycházet ze zákona č. 97/1963 Sb. Podle § 2 uvedeného zákona platí, že se ustanovení tohoto zákona použije jen tehdy, nestanoví-li mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, něco jiného.

Soud prvního stupně se zabýval posouzením smluvního vztahu mezi účastníky z hlediska právní úpravy podle § 409 a násl. obch. zák. (i když nedostatečně precizně a přesvědčivě); přitom ani nehledal odpověď na otázku, o kterou z vnitrostátních norem se má jednat, totiž zda o obchodní zákoník, který je součástí právního řádu České i Slovenské republiky. Obecně je nutno uvést, že při zkoumání existence závazku na dodání a odběr zboží je nutno mít na paměti existenci Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (tzv. Vídeňská úmluva) a v konkrétním případě i to, že jak Česká, tak Slovenská republika jsou jejími smluvními státy. Proto, jestliže účastníci tvrzené smlouvy nevyloučili podle čl. 6 Úmluvy její použití v daném vztahu, pak bylo třeba hodnotit existenci smlouvy podle úpravy Úmluvy. Byla-li pro daný případ úmluva vyloučena, pak existenci kupní smlouvy bylo třeba hodnotit z pohledu právní úpravy dané § 10 zákona č. 97/1963 Sb. Soud ale vyřešení otázky, kterým právním řádem, resp. úpravou se tvrzená smlouva řídí, nevěnoval dostatečnou pozornost; zřejmě proto ani nevyzval žalobce k doplnění rozhodných skutečností (tvrzení) pro posouzení dané otázky. Za této situace odvolací soud se nemohl ani zabývat hodnocením, zda a jak vznikl tvrzený závazkový vztah, ani dalšími otázkami, na něž bylo třeba nalézt odpověď pro vyslovení závěru o důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

Odvolací soud bez ohledu na výše uvedené připomíná, že žalobce netvrdil dostatek skutečností pro nalezení odpovědi na to, na základě jakých právních úkonů měla tvrzená smlouva vzniknout, a ani nenavrhl dokazování v náležité šíři. Přitom spis nesvědčí o tom, že by žalobci (ale ani žalovanému) bylo poskytnuto poučení ve smyslu § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř.

Na okraj je třeba poznamenat, že neunesení důkazního břemene žalobce mohlo najít odraz v zamítnutí žaloby až po splnění zmíněné poučovací povinnosti a nevyhovění doplnění tvrzení a návrhů na dokazování. I když to není v rozsudku jasně vyjádřeno, k zamítnutí žaloby vedlo i neunesení důkazního břemene žalobce. V obecné rovině lze přisvědčit hodnocení nevěrohodnosti, resp. nedostatečné důkazní hodnoty provedeného důkazu, který měl osvědčit existenci smlouvy. Tento závěr však není rozhodující v této fázi řízení, kdy odvolací soud rozsudek posoudil jako nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a nedostatek závěrů.

V dalším řízení se bude soud prvního stupně věcí důsledně zabývat tak, aby rozsudek odpovídal ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. Po zvážení, podle jaké právní úpravy je třeba daný vztah hodnotit, a v souladu s žalobními tvrzeními a zjištěními z dokazování (po jejich případném doplnění) věc znovu rozhodne. Na okraj se poznamenává, že bude-li třeba se meritorně zabývat i uplatněným nárokem na příslušenství vymáhané pohledávky, bude třeba rovněž zodpovědět otázku, podle kterého právního řádu je třeba tuto věc posoudit, a to z pohledu ustanovení § 10 zákona č. 97/1963 Sb.